

Hat évtized izgalmas bűnkrónikája a hatvanéves budapesti rendőrség történetének tükrében

A Thaisz-éra — A Somoskői eset — Luft Rézi álarcos mulatója — Boda Dezső és a konfliktuskocsis — Szenzációs esetek, mulatságos apróságok

A budapesti rendőrség december 15-én érkezik el fennállásának hatvan éves fordulójához. Csendben, minden ünnepelés nélkül fog elmúlni ez a Magyarországi rendőri történetében jelentős nap. A budapesti rendőrtörténet, amely az utóbbi évtizedek alatt világhírré emelte a magyar rendőr fogalmát, nem ér rá ünnepelni.

A XIX. század első felében, sőt még 1848-ban is külön városi rendőrség működött Pesten, Budán és Óbudán. A kormányt már ekkor foglalkoztatta az a gondolat, hogy a három város rendőrségét összevonják. Meg is bízták Hajnik Pál miniszteri tanácsost, hogy a tervet valószínűsítse meg. A terv azonban csak terv maradt, mert 1849-ben, amikor Buda osztrák kézre került, Budán és Pesten is az osztrák hadtest egyik osztálya látta el a rendőri funkciókat. 1851-ben osztrák mintára Pesten is megalakult a KK. Polizeidirektion, amelynek vezetője Prottmann és később Vorafka lett.

1861-ben az „októberi diploma” kiadása után, amely tudvalevően Magyarország javára igen sok és jelentős közigazgatási módosítást tartalmazott, ismét vizsgálattal a városi rendőrséget. Ebben az időben a közbiztonsági állapotok nagyon elvadtak az országban. Magyar szélhámosok, betörők és zsebmetszők világszerte hírhedt és közismert névre tettek szert. A Szezi-csatorna munkálatainak megindulásakor a világ minden részéből összesereglett uralkodók, államfők és pénzügyi fejedelmek között a budapesti zsebmetszők, sok-sok millió szákmányt harcoltak össze. A két magyarországi származású Mannsfeld-fivér a cerele alatt a perzsa sah adjutánsának turbánjáról lopta le a brilliáns forgót.

Thaisz Elek, a városi rendőrség főkapitánya, nagy eréllyel és kedvvel látott a munkához, hogy a rendőrség tekintélyét helyreállítsa. A rendőrség ebben az időben kevésbé volt népszerű s a nagy-

közönség érthetetlen és okatlan ellen-szenvvel viseltetett a rendőrgyenyruha iránt. Növelte a nagyfokú ellenszenvet, hogy a nagyközönség szégyenletes és lealacsonyító pályának tekintette a rendőri pályát, amelyre intelligens és jobb-érzésű ember nem lépett. A rendőrség szervezősekor e miatt nem is igen kap-tak embereket, sem a tiszt, sem az írónki, vagy a rendőri állásokra, úgy hogy leg-nagyobb részt a régi városi rendőrség laza lelkiismeretű embereit alkalmazták itt is. Ennek a kornak szégyenletesen hírhedt volt a közbiztonsági állapota. Nagystilű kártyabarlangokban foszto-gatták a közönséget, veszedelmes csár-dákban késelők garázdálkodtak és szerte a városban elvadult erkölcselenség, szemérmetlen panama, a rendőrségen el-szánt vesztegetések és vakmerő igazság-talanságok tomboltak. A rendőrtisztek összejárásztak a gyarmosítottakkal.

Jellemző a Thaisz-éra a Somoskői-i eset. Somoskői hírhedt szélhámos volt, akit egész Európa rendőrsége keresett, de nem tudta elfogni. A budapesti rendőrség tudta jól, hogy a szélhámos Pesten tartózkodik, de nem akadtak a nyomára. A főkapitányság épülete abban az időben még a Hatvani-utcában volt, Somoskői, mint albérlő beköltözött a főkapitány-ság portásának a lakásába és hónapokig ott élt a rendőrség épületében anélkül, hogy valaki is felismerte vagy elfogta volna.

Megszervezik az államrendőrséget

A parlamentben végül is súlyos fel-szólalások hangzottak el s ennek ered-ményeként született meg az 1872. évi XXXVI. törvények, amely részletesen meghatározta az első magyar állami rendőrség szervezeti szabályait. 1873 de-cember 15-én a városi rendőrséget ál-lami kezelésbe vették át. Törvény nem

volt, amely a jogait előírta volna, az új állami rendőrség a régi városi rendőr-ség jogszokásait és gyakorlatát vette át. Az utolsó városi és az első állami fő-kapitány Thaisz Elek volt. A közállapo-tok az új rendszer bevezetésével sem ja-vultak meg, a korrupt állapot tovább tartott és maga a főkapitány csunya botrányba keveredett.

A mai Vigszínház helyén állott a „Neue Welt” nevű hírhedt lokál, amely-nek tulajdonosa az akkori időben ismert nevű Luft Rézi volt. Nemcsak a város előkelősége járt ide mulatni, hírhedt bű-nözők is találkoztak itt egymással, mert Luft Rézi mulatójának az volt a neve-zetessége, hogy a vendégek dílcot visel-tek. A fosztogatások, verekedések napi-renden voltak, egy-egy vagyonosabb vendéget sokszor a mulatóban a többiek személtárára fosztottak ki a vakmerő és mindenre elszánt bűnözők, vagy pedig megsejték, amint távozik és az üres tel-keken végeztek vele. Ennek a mulatónak gyakori vendége volt maga a főkapi-tány is. Ő is dílcban jelent meg és gyakran hajnalig tartó mulatozást csa-pott.

A kormány rossz szemmel nézte a rendőrség zuhlottságát s a korrupció egyre nagyobb mértékben való elhara-pódását s ezért a belügyminiszter Jek-kelfalussy Lajos miniszteri osztálytaná-csost küldött ki miniszteri biztosul Thaisz főkapitány mellé. Thaisznak nem tetszett, hogy a miniszteri biztos minden ügyébe beleszól, megunt a dolgot és beadta lemondását.

Az új főkapitány, Török János, Te-mesvár volt polgármestere, nagy erélly-el látott hozzá a tisztogató munká-hoz. Néhány hónap alatt ugyszólván teljesen kiirtotta a Thaisz-korszak bűnös szellemű alakjait s helyüket jól választ-tott tehetségekkel és komoly erővel pó-tolta. A komoly munka megindulásával új épületet kerestek a főkapitányság-nak és a kormány erre a célra 510.000 forintért megvette a Lánchiddal szemben levő régi Európa-szállót.

Török János hirtelen halála után dr. Sélley Sándor, az államügyészből lett rendőrtisztviselő került az államrendőr-ség élére. A kitűnő bünygyi nyomozó vezetése alatt hangos sikere volt a ma-gyar rendőrségnek; ekkor fogta el Kassay detektív a hírhedt görög betö-rőket, Papakosztát és társait, akiket négy ország rendőrsége hajszolt. Ekkor került kézre Farkas Menyhért, a „Lottó-kiadó”, a képtelvaj Lenkei, Koroknay

„Der Boda bleib!”

Rudnayt 1906 februárjában Pestmegye teljhatalmu királyi biztosává nevezték ki és helyébe a király későbbi kedvence,

Liebner bácsi játékboltja

az ország legnagyobb és legrégebbi szaküzlete

**Uj nagy képes
árjegyzékét**

ingyen és bérmentre küldi:

**LIEBNER
ZSIGMOND**

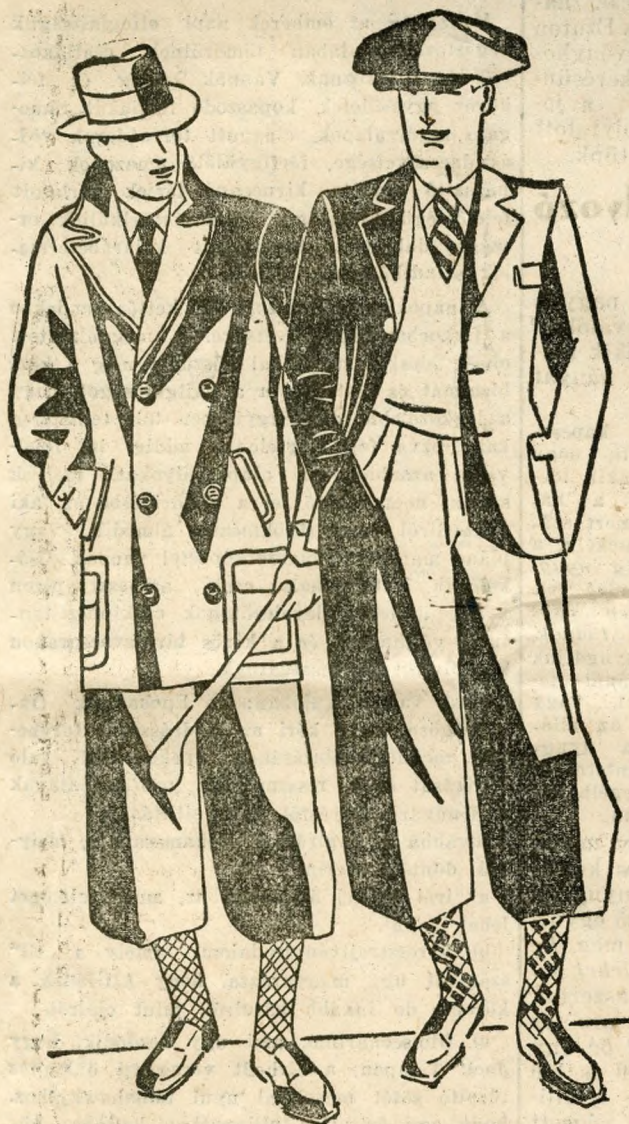
Budapest, V., Szent István-tér 4.

Krick Árpád, s végül ebben az időben fogták el tizenegy év után az 1884-ben, a Thaisz-éra bukásának idején elköve-tett híres negyedmillió postalópás tet-teseit, Csombor Illést és társait.

Sélley Sándor miniszteri tanácsossá történt kinevezetése után új korszak nyílt meg a budapesti rendőrség életé-ben Rudnay Béla főkapitánysága alatt. Rudnay volt az első „méltóságos” főka-pitány. Főispáni székéből került a fő-kapitányság élére. Előtte csak tekintetes, illetve nagyságos címzés járt a főkapi-tánynak. Rudnay után már minden fő-kapitány méltóságos címet és V. fizetési osztálybeli járandóságot kapott. Az ő fő-kapitányságának ideje alatt egymást ér-ték a legmozgalmasabb politikai viha-rok és ezzel kapcsolatos utcai tüntetések érték egymást, amelyek ugyancsak igénybe vették a rendőrség embereit, pe-dig akkor egész sereg nagyobb bünygy történt. A durgadag Braun Julia meg-gyilkolása, a vízivárosi temetőben tör-tént rablógylkosság, a rákosfalvai hit-vesgyilkosság, ahol a holttest három na-pon át a szoba padlója alá volt rejtve, a Sörgyár-utcai rablógylkosság, az Aradi-utcai rablógylkosság, amelynek áldozatát, egy házalt, a tettes, egy asz-talos felesége feldarabolta és egy gyer-mekkosiban toltta el a Ferdinánd-hídon keresztül a Sziget-utca. Ekkor történt a József-köruti rablótámadás a pénzes-levélfördő ellen. A Hernád-utcai posta-kocsis félmillió sikkasztása. Valamen-nyi bünténynek tettesét néhány napi nyomozás után el is fogta a rendőrség.

Boda Dezső került. Tizenegy évig volt Boda Dezső a budapesti államrendőrség élén. A darabontkormány bukása után

Elegánsan és olcsón

Öltözködhettek

férfiruha- és uridivat-osztályunkról

az I. emeleten	a földszinten
Gyapju keménykalap új divatformákban	6.75
Puha gyapjukalap jó színek és minőségek	4.90
Magasszerű és félcipő tartós minőségben fekete és barna	12.80
Elegáns lack félcipő varrott kivitelben	12.80

Tiszta selyem önköttő nyakkendők

Nappa bőrkesztyű báránbőr bélésel	4.50
Freskó divating 2 gallérral a legújabb sötétalapú mintákkal	3.90
Selyemfényű puplining tiszta fehér és divatszínekben	5.80
Fehér műselyem sál kötött, jól mosható	—68
Divalos kendősal müselyem crepe-de-chineből, fehér és szürke	4.90

Mikulásra vagy karácsonyra ajándékozzon szövet házikabátot

gazdagon zsinórozva, ára csak **15.80**

Postai megrendeléseket utánvétellel 15 pengőn felül
díjmentesen szállítunk.

Hogy Önt a legnagyobb kényelemben kiszolgálhassuk, ételmiszer-
osztályunk felett külön emeletet nyitottunk a csokoládé Mikulá-
soknak és a tömördek karácsonyfadísznek.

Elegáns téllkabát

meleg bélésel, bárony gallérral **38.—**

Átmeneti kabát

kitűnő vastag doubl-
kelméből, a téllkabátot
pótolja **19.80**

Férfilöltöny

mérték után
kétzeri próbával, elsőrangú szövetekből **78.—**

**Gazdász-
kabát**
vastag doublkelméből,
jó kivitelben
18.80

**Őszi
öltöny**
divat- vagy ábraserinti
sportfazonban, mellénnyel
33.—

**Rákóczi-ut
72-74**

— **Leendő anyáknak** kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi „**Ferenc József**” vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik.

az új kormány követelte, a főkapitány eltávolítását. Boda Dezső audiencián jelent meg a királynál, hogy megköszönje egy nemrég kapott magas kitüntetését és ezt a látogatást egyben arra használta fel, hogy mint távozásra itél főkapitány hódolattal elbucuzzék az uralkodótól. **Ferenc József** magához rendelte gróf Andrássy Gyulát, az akkori belügyminisztert, aki ki is fejezte a kormány abbéli kívánságát az uralkodó előtt, hogy Boda Dezső, az előző kormány politikai embere hagyja el a hivatalát. **Ferenc József**, aki szerette **Bodát**, csak ennyit mondott Andrássynak:

— *Der Boda bleibt!*

A bűnözés statisztikája Boda főkapitányának utolsó évében, 1912-ben emelkedő tendenciát mutatott s szinte mint egy szeizmográf jelezte már a közeledő háborút. Ez az esztendő jelent a rendőrség történetében szinte páratlan arányú májusi utcai zavargásokat, a nevezetes május 23-iki vörös csütörtököt, amikor az általános sztrájk során a város utcai haroknak hét halottjuk és 186 sebesültjük lett.

Boda Dezső nevéhez sok kedves régi történet fűződik. A főkapitány, illetve a rendőrség állandó harcban állt a pesti konfliktusokkal, akik gorombaságukról voltak híresek. A főkapitány hiába hozott rendeleteket, a konfliktusok hangja nem tudta letörni. Az egyik ilyen goromba száju kocsist az egyik kerületi kapitányságon öt korona büntetésre ítélték. A szitkozódó ember Boda Dezsőhöz ment panaszra. A főkapitány átvette a büntetőparancsot és az öt koronát tíz koronára javította ki. A kocsis, amikor kilépett a főkapitány szobájából, visszafordult, csak a fejét dugta be az ajtóres közé és így szólt:

— *Azért én mégis tovább leszek konfliktusos, mint maga főkapitány.*

A háború és a forradalmak kora

A háború kitörésekor a rendőri testület tagjai közül 360-an vonultak be. Egészen a háború végéig ezt a létszámot nem lehetett kiegészíteni, mert nem volt hozzá ember. 1917-ben, amikor Tisza után Esterházy került a kormány élére, Boda a nyugdíjazását kérte. Utódjául Sándor Lászlót nevezte ki.

Az összeomlás, a forradalmak, a hiányos létszámú rendőrtisztület és őrsemélyzet nem hódolt meg az idegen eszméknek. Voltak egyesek, akik esküt tettek a forradalmi tanácsok előtt, de ezek egyéni vállalkozások voltak. A kevés fizetés, a rossz élelmezés bizonyos fokig megrontotta az egységet. A háborúból hazatérő garázda katonák igyekeztek a rendőrséget is megfertőzni és mikor azok a lánchídi csatánál és több más összecsapásnál derekasan megállták a helyüket, noha alig volt fegyverük, — a csöcselék azt hangoztatta, hogy *első sorban a rendőrök hozzátartozóit fogja lemészárolni.*

A forradalom kitörésének reggelén Sándor László főkapitányt a hálósobájában tartóztatták le a forradalmárok. Szobafogságra ítélték és még aznap fel függesztették állásától.

Helyébe Dietz Károly rendőrkapitányt nevezték ki, ugyanakkor melléje főkapitányhelyetteseként a huszonhat éves **Pál György segédfogalmazót és Szentkirályi Béla tanácsost.**

Dietz megpróbált a kommunistákkal szembeszállni. Védőrséget, karhatalmat szervezett a gyengén felszerelt rendőrség mellé, mert katonaság nem volt. 1919 március 21-én reggel, mikor a rendőrtisztviselők a főkapitányság épületébe akartak menni, a kapu előtt vörösőrök állottak. A szociáldemokraták által szervezett népőrség parancsnoka, **Szikra Gyula** közölte a főkapitánnyal, hogy a rendőrség mártól fogva megszűnt és az új elnevezése vörösőrség lett.

Politikai megbízottak uralma következett ezután. Jancsik lett a főkapitány. A vörösőrség később átalakult vörösőrs hadosztállyá.

A rendőrtisztviselők, mintha csak nem is lett volna kommunizmus, a régi szellemben folytatták tovább munkásságukat. Több esetben hivatalos összeütközésbe is kerültek a kommunista vezérekkel. Egy alkalommal **Cserni József** két katonáját, akik a városban fosztogattak, behozták a főkapitányságra. **Cserni** maga jött be a főkapitányságra, hogy kiszabadítsa őket, de a rendőrtisztek nem engedték el a fosztogatókat. **Cserni** roppant dühös lett és azzal fenyegetőzött, hogy *fölrobbantja a főkapitányságot.*

A főkapitányság épületét egy ezred katonaság szállta meg. A folyosókon és az épület előtt gulákba rakott fegyverek mellett várták, hogy **Cserni** beváltsa a fenyegetését.

A kommunizmus után augusztus 6-án Dietz Károly helyére Székely Vladimir főtanácsos került, majd néhány nap múlva **Mattyasovszky György** belügyminiszteri tanácsos ül a főkapitányi székbe. Alatta az újjászervezés munkája és a közrend helyreállítása kezdődött meg, amit sűrűn zavart meg a megszálló oláh katonaság önkényeskedése.

Mattyasovszky után dr. **Nádasy Imre** lett a főkapitány, aki, miután elődje a romokat eltakarította, az újjáépítés munkájához fogott. Rendezte az illetményeket. A testület fegyelméről az 1921. október 23-án megtartott *vérmesei díszszemlén* **Horthy Miklós** kormányzó személyesen győződött meg s ez alkalommal *legfelsőbb dicséretét és meglegedését* nyilvánította a főkapitánynak és a rendőrtisztületnek.

A NYUGDIJNOVELLA ELLEN

még egyre érkeznek vasutasoktól, községi jegyzőktől a beszámítandó mellékjöveldelmek, a lakáspénzmegállapítás s a kényszernyugdíjazás miatt

MEGSZIVLELENDŐ PANASZOK

A parlamenti tárgyalás előtt álló nyugdíjnovella sérelmes szakaszaival tisztviselői és nyugdíjas-körökből kapott információk alapján részletesen foglalkoztunk a *Nemzeti Újságban*. Cikkeink megjelenése óta számtalan elismerő levelet kaptunk az érdekeltektől, akiknek egy része újabb sérelmekre hívta fel a figyelmünket. Ezek a sérelmek rendszerint olyan természetűek, hogy nem az egész tisztviselői vagy nyugdíjas tábor, hanem annak csak kisebb csoportját érintik. Így megszüntetésük jelentékeny anyagi áldozattal nem járna. Ezért kívánatos, hogy a törvényjavaslat tárgyalásakor kellő figyelmet fordítson rájuk a törvényhozás. Az újabb sérelmeket a következőkben ismertetjük:

Egyik nyugdíjas vasutas olvasónk mintegy 300 érdeklőtársa megbízásából a lakáspénzrendezéssel kapcsolatban a többiek közl ezt írja:

— A kormány 1924. júliusában újra rendezte a nyugdíjasok lakáspénzét. A rendelet kimondta, hogy minden nyugdíjas rangjának megfelelően annak a helységnek megállapított lakáspénzét kapja, amely lakáspénzcsoporthoz tartozik az a helység, ahol utoljára szolgált, illetve nyugdíjaztatott. Kivételt képeznek azonban azok a nyugdíjasok, akik 1923. május elseje előtt nyugdíjaztattak. Ezek annak a csoportnak a lakáspénzét kapják, amely csoportba tartozik az a helység, ahol 1923. május elsején laktak.

— Ez az utóbbi rendelkezés igazságtalan és sérelmes különösen azoknak a vasuta-

Nádasy Imrének országos főkapitánnyá történt kinevezésekor dr. **Marinovits** Jentót bízta meg a belügyminiszter a főkapitányság vezetésével. A fővárosi közönségnek agyongyötört idegeit ebben az időben nagyarányú bűncselekmények egész sora tartotta izgalomban. Ebben az időben leplezték le a *lisztpanamát*, gyors egymásutánban *gyár- és malomtűzek támadtak, bolsevista összeesküvések*, a honetani intézet *holttesteivel* üzött nagyarányú tüzek, a *Lónyay-utcai* híres rablógylósság.

Bezegh-Huszágh Miklós rövid főkapitánysága után dr. **Ferenczy Tibor**, szombathelyi kerületi főkapitány került a budapesti államrendőrség élére, aki hivatalba lépése után nemsokára mai formájára szervezte át a rendőrség bünyügyi osztályát. Az új főkapitány működésétől jelentős újításokat várnak, különösképpen a legnagyobb mai problémának a megoldását, a fiatal rendőrtisztviselők jövőjének biztosítását.

Borbély Zoltán.

sokra nézve, akik Budapesten szolgáltak, itt is nyugdíjazták őket, de a lakásmézi-riák idején az igazgatóságoktól, vagy üzletvezetésektől engedélyt kaptak arra, hogy a budapesti lakáspénzüket megtartsák mellet ideiglenesen, a lakásvisszonyok javul-*táig a főváros környékén lakhassanak.* A fentebb említett rendelet ezek közül többet Budapest környékén ért s 1924-től elvesztették a budapesti lakáspénzüket és helyette sokszor a legalacsonyabb osztálynak lakáspénzét kapták, noha a fővárosba már visszaköltöztek. Annál méltánytalanabb ez az elbánás, mivel a régi nyugdíjasok nyugdíjaztatásukig fizetésük 1.8 százalékát fizették be a nyugdíjpénztárba a megfelelő lakáspénz elnyerhetőségéért.

— E sérelmes rendelkezés kiadása óta valamennyi kormánytól és kereskedelmi miniszternél megkíséreltük, hogy jogainkba való visszahelyezésünket elérhes-*nük, de eredménytelenül.* A lakáspénze-*ket is rendező nyugdíjnovella* kapcsán végre reméltük, hogy a mi sérelmünk or-*voslására is sor kerül.* E reményünkben is csalódtunk, mert a novella ránk vonat-*kozólag nem tartalmaz rendelkezést, ha-**nem fenntartja az eddigi állapotot.* Ezután kérjük tehát a kormányt és a törvényho-*zást, vegye fontolóra méltányos kérésün-**ket s helyezzen vissza bennünket a jo-**gainkba, amit egész életen át folytatott**beosztásunk munkánkval kiérdemeltünk.*

Nem helyesek a mellékjöveldelmeket szabályozó rendelkezések

Egy másik olvasónk a nyugdíjasok mellékjöveldelmének szabályozásával kapcsolatban, amiről a novella 3. szakasza intézkedik, a következőket írja:

— A nyugdíjnovella 3. szakasza szerint a nyugdíjasok közpénztárból, vagy állami érdekeltségű vállalatoktól eredő jöveldelme a nyugdíjjárandóságával együtt nem lehet nagyobb annál az összegnél, ami illetményként kijárna neki, ha tényleges szolgálatot teljesítené. A többlet erejéig a nyugdíját ideiglenesen be kell szüntetni. A javaslatot tárgyaló parlamenti bizottság a megjelent hírek szerint odamódosította ezt a rendelkezést, hogy az idejüket teljesen kiszolgált nyugdíjasok, valamint azok, akiket a B-lisztázások alkalmával akarattuk ellenére helyeztek nyugalomba, nyugdíjuk teljes megtartása mellett a volt fizetésük feléig kereshetnek.

— Ez az enyhítés mindenestre méltányos és helyénvaló. Azzal azonban nem számoltak a bizottság tagjai, hogy van a nyugdíjasoknak egy olyan kategóriája is, amelynek tagjai nem a B-lisztázások alkalmával, hanem később kényszerítet-*ték nyugdíjba, de úgy, hogy a látszat szer-**int saját akarattukból kérték a nyug-**díjazásukat.* Méltánytalan volna, ha ezektől, akik kisebb szolgálati idejüknek megfelelően kevesebb nyugdíjban részesülnek, megvonnák az 50%-os kereseti lehetőséget, míg az idejüket kiszolgált, teljes nyugdíjat élvezőknél meghagynák. Ezért az volna a helyes, ha a bizottság által elfogadott enyhítést az összes nyug-

díjasokra kiterjesztenék, mert nagyon nehéz azt megállapítani, ki ment valóban önként nyugdíjba s azok közül, akik maguk kérték a nyugdíjazásukat, hányat kényszerítettek erre.

Ugyancsak a mellékjöveldelmekkel kapcsolatban egyik nyugdíjas azt fejtegeti, hogy méltánytalan a kis nyugdíjasoktól, akik idejüket teljesen ki nem szolgálhatták, a nagyobb kereseti lehetőséget elvenni, mert számolni kellene azzal is, hogy az ő csöcsék, a megélhetésre megközelítőleg sem elég nyugdíjuk sohasem emelkedik. Ezért lehetővé kel-*lene tenni, hogy jöveldelmükből öreg nap-**jaikra, amikor dolgozni már nem tudnak,**felre tehessenek valamit elégtelen nyugdíjuk pótlására.* A jöveldelmek megszabásánál tehát erre is tekintettel kellene lenni, vagy pedig vissza kellene helyezni őket az állásukba, ahol a szolgálati idejükkel a nyugdíjuk is emelkednék. Kétszeresen büntetni és öregségükre megfosztani őket a megélhetési lehetőségtől, mindenképp méltánytalan.

— A novella szerint — írja egy másik nyugdíjas — a nyugdíj ideiglenes korlátozásától el kell tekinteni, ha a nyugdíjnak és keresetnek egy hónapra eső együt-*tes összege 300 pengőt nem halad meg.* Ez az egységes jöveldelmi határ nem lehet helyes, hanem disztinálni kellene aszerint, hogy *kinek milyen végzettsége van és annak idején milyen állást töltött be.* Így legalább három, mondjuk 700, 500 és 300 pengős jöveldelmi határt kellene felállítani a főiskolát, középiskolát végzett tisztviselők, továbbá az ennél kisebb képzettségűek részére. Így intézkedett annak idején a székesfőváros is és intézkedése teljesen helyes és méltányos volt.

Mit kívánnak a községi jegyzők?

Megjegyezzük még, hogy a *Községi Jegyzők Országos Egyesülete* is foglalkoz-

zott a nyugdíjnovellával és az enyhítés érdekében több kívánságot állított fel.

Igy kérte, hogy a lakáspénzek megállapításánál a szolgálati idő szerinti kies-*básoktól* tekintsenek el, vagy legalább a *csökkentés százalékát felére mérsékel-**jék.* Az özvegyek lakáspénze három, vagy, *uagy hozzátartozó esetén ne az ugyneve-**zett kisebb, hanem a nagyobb lakáspénz-**nek legyen az 50%-a.* Ha a nyugdíjas a no-*vella életbelépésétől számított egy éven**belül lakáspénzének csökkentése miatt ol-**csobb lakásba kénytelen költözni, átköl-**tőzködési költség címén lakáspénzének**egy havi összege utaltassék ki a szá-**mára.* A hosszabb időre kötött lakbér-*leti szerződések kártérítés nélküli meg-**szüntetése lehetővé tételessék.*

Azoknak a nyugdíjasoknak, akik lakáspénzüik terhére családi házat szereztek és az ellenérték megfizetésére hosszabb időre kötelezettséget vállaltak, törvényes in-*tézkedéssel tegyék lehetővé, hogy kötele-**zettségeiknek csökkenjen teljesítőképes-sé-**gükhöz mérten tehessenek eleget.* Az V. és VI. lakáspénzosztályu helyeken szolgáló közszolgálati alkalmazottaknak, miként a katonai havidíjasoknak, engedjék meg, hogy nyugdíjazásuk napjától számított *egy éven belül magasabb lakbér-osztályba tartozó községben telepedhessenek**le és ennek megfelelő magasabb lakás-**pénzt élvezhessenek.* Ez a lakáspénz azon-*ban a IV. lakbérosztályra megalapított**lakáspénznél magasabb nem lehet.* E ki-*vánságnak a teljesítése méltányos volna**már csak azért is, hogy az előregedett**nyugdíjasok a nagyobb kulturájú helye-**ken könnyebben hozzájuthassanak ahhoz,**hogy az öregkorral járó különböző beteg-**ségekből megfelelőbben gyógykezelthes-**sék magukat.*

Végül kéri a jegyzők egyesülete, hogy a *kényszernyugdíjazási szakaszt* ejtsék el és a költségvetési hiányt ne a közalkal-*mazzottak sokszorosán csökkentett illetm-**nyeinek a terhére, hanem más kiadások**megtakarításával és a még rendelkezésre**álló jöveldelmforrások igénybevételével**pótolják.*

Számtalan hozzánk érkezett levél pedig azt a kívánságot fejezi ki, hogy ha a lakáspénze-*ket a szolgálati idő szerint akarják csökken-**tetni, állítsák vissza legalább a régi törz-**snyugdíjakat, hogy belőlük pótolhassák a**hiányzó lakáspénzt.* Azonkívül *szüntessék meg**a nyugdíjasok kategorizálását* és minden nyug-*díjasnak adják meg a ténylegesek mindenkor**javadalmazásának megfelelő, teljes összegű**illetményt.*

H. K.

Fiaim, csak tömörüljétek!

Manapság az emberek napi elfoglaltságuk végeztével általában tömörülnek, csatlakoz-*nak és tiltakoznak.* Vannak keszeg és fél-*kővér egyesületek, kopaszodó férfiakat támo-**gató segélyalapok, elaggott torradorok véd-**és dacsözvétsége, férfigyűlöli amazonok ki-**házasító egylete, kiruccanó férfiek korlátolt**felelősségű társasága, kulcsosontnéklük or-**szágos dalegylete és elfásult kalarábeterme-**lők szindikátusa.*

A napokban sorakozott fel kettős rendbe a Cukorbeteg Szövetsége. A megválasztott elnök edeskes szavakkal köszöntö meg a köz-*bizalmat és biztosította a hallgatóságot, hogy**a legközelebbi diszközgyűlésen töle telhetőleg**kandírozva fog megjelenni, addig is felol-**vassa azonban az alapszabályokat, melyek**szerint nem vehető fel a tömörülésbe az, aki**puszerlőről vagy törökmézről álmodik, vagy**pláne marcipán-kényszerképzei vannak.* Csö-*kolózní beltárogknak csak aszbesztáppapíron**keresztül lehet, levelezőtagok cvikipuszi-tan-**tuszt válthatnak és a közös társasvacsorákon**keserűvizet fogyaszthatnak.*

Most van alakulóban: az Epehajosok Önképzőköre, mely kéri az Andrássy-ut tervbe-*vett meghosszabbításának epekövekkel való**kirakását és a roszmájának profiesapatának**a Hungária-forrástól való eltiltását;*

továbbá a Zugirások Rohamesapata, melynek döntése szerint

a) írói műfaj általában az, amire előleget lehet kapni,

b) keresztretjvénnyirodalom, amely a „til” szöcskát úgy magyarázza, hogy Attilának a közepe, de inkább hátulról, mint előről,

c) filmcenáriumi, ami úgy kezdődik, hogy Jack Tampon, a hírhedt verakruzi önkéntes tüzoltó sötét mosollyal nyul tomahawkjához, hogy egy őrizetlen pillanaton ballába hüvelykujjából kihuzza a szálkát s végül

d) társadalmi színmű, melynek szerzője az, aki az ötletet egy londoni heringkereskedőtől vásárolja és egynehány válogatott cigánylegénygel a hid alatt addig társzerzi és cserzi, míg nem marad belőle, csak egy zsi-*ros folt.* De azt benzinnel ki lehet kaparni.

Kánya Teca